

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ అష్టపంచాశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టపంచాశః సర్గః ॥

యయాతిం ప్రతి శుక్రాచార్యస్య శాపః

ఏవం బ్రువతి రామే తు లక్ష్మణః పరవీరహా |
ప్రత్యువాచ మహాత్మానం జ్వలంతమివ తేజసా || 7.58.1 ||

మహదద్భుతమాశ్చర్యం విదేహస్య పురాతనం |
నిర్వృత్తం రాజశార్దూల వసిష్ఠస్య మునేశ్చ హ || 7.58.2 ||

నిమిస్తు క్షత్రియః శూరో విశేషేణ చ దీక్షితః |
న క్షమం కృతవాన్ రాజా వసిష్ఠస్య మహాత్మనః || 7.58.3 ||

ఏవముక్తస్తు తేనాయం రామః క్షత్రియపుంగవః |
ఉవాచ లక్ష్మణం వాక్యం సర్వశాస్త్రవిశారదం || 7.58.4 ||

రామో రమయతాం శ్రేష్ఠో భ్రాతరం దీప్తతేజసం |
న సర్వత్ర క్షమా వీర పురుషేషు ప్రదృశ్యతే || 7.58.5 ||

సౌమిత్రే దుఃసహో రోషో యథా క్షాంతో యయాతినా |
సత్త్వానుగం పురస్కృత్య తన్నిబోధ సమాహితః || 7.58.6 ||

నహుషస్య సుతో రాజా యయాతిః పౌరవర్ధనః |
తస్య భార్యాద్వయం సౌమ్య రూపేణాప్రతిమం భువి || 7.58.7 ||

ఏకా తు తస్య రాజర్షేర్నాహుషస్య పురస్కృతా |
శర్మిష్ఠా నామ దైతేయా దుహితా వృషపర్వణః || 7.58.8 ||

అన్యా తూశనసః పత్నీ యయాతేః పురుషర్షభ |
న తు సా దయితా రాజ్ఞో దేవయానీ సుమధ్యమా || 7.58.9 ||

తయోః పుత్రౌ తు సంభూతౌ రూపవంతౌ సమాహితౌ |
శర్మిష్ఠాజనయత్ పూరుం దేవయానీ యదుం తదా || 7.58.10 ||

పూరుస్తు దయితో రాజ్ఞో గుణైర్మాతృకృతేన చ |
తతో దుఃఖసమావిష్ఠో యదుర్మాతరమబ్రవీత్ || 7.58.11 ||

భార్గవస్య కులే జాతా దేవస్యాక్లిష్టకర్మణః |
సహసే హృద్గతం దుఃఖమవమానం చ దుఃసహం || 7.58.12 ||

ఆవాం చ సహితౌ దేవి ప్రవిశావ హుతాశనం |
రాజా తు రమతాం సార్థం దైత్యపుత్ర్యా బహుక్షపాః || 7.58.13 ||

యది వా సహనీయం తే మామనుజ్ఞాతుమర్హసి |
క్షమ త్వం న క్షమిష్యేఽహం మరిష్యామి న సంశయః || 7.58.14 ||

పుత్రస్య భాషితం శ్రుత్వా పరమార్తస్య రోదతః |
దేవయానీ తు సంక్రుద్ధా సస్మార పితరం తదా || 7.58.15 ||

ఇంగితం తదభిజ్ఞాయ దుహితుర్భార్గవస్తదా |
ఆగతస్త్వరితం తత్ర దేవయానీ స్మ యత్ర సా || 7.58.16 ||

దృష్ట్వా చాప్రకృతిస్థాం తామప్రహృష్టామచేతనాం |
పితా దుహితరం వాక్యం కిమేతదితి చాబ్రవీత్ || 7.58.17 ||

పృచ్ఛంతమసకృత్ తం వై భార్గవం దీప్తతేజసం |
దేవయానీ తు సంక్రుద్ధా పితరం వాక్యమబ్రవీత్ || 7.58.18 ||

అహమగ్నిం విషం తీక్ష్ణమపో వా మునిసత్తమ |
భక్షయిష్యే ప్రవేక్ష్యే వా న తు శక్ష్మామి జీవితం || 7.58.19 ||

న మాం త్వమవజానీషే దుఃఖితామవమానితాం |
వృక్షస్యావజ్ఞాయా బ్రహ్మాంశ్చిద్యంతే వృక్షజీవినః || 7.58.20 ||

అవజ్ఞాయా చ రాజర్షిః పరిభూయ చ భార్గవ |
మయ్యవజ్ఞాం ప్రయుంక్తే హి న చ మాం బహు మన్యతే || 7.58.21 ||

తస్యాస్తద్ వచనం శ్రుత్వా కోపేనాభిపరీవృతః |
వ్యాహర్తుముపచక్రామ భార్గవో నహుషాత్మజం || 7.58.22 ||

యస్మాన్మామవజానీషే నాహుష త్వం దురాత్మవాన్ |
వయసా జరయా జీర్ణః శైథిల్యముపయాస్యసి || 7.58.23 ||

ఏవముక్త్వా దుహితరం సమాశ్వాస్య స భార్గవః |
పునర్జగామ బ్రహ్మర్షిర్భవనం స్వం మహాయశాః || 7.58.24 ||

స ఏవముక్త్వా ద్విజపుంగవార్గ్యః
సుతాం సమాశ్వాస్య చ దేవయానీం |
పునర్యయౌ సూర్యసమానతేజా
దత్త్వా చ శాపం నహుషాత్మజాయ || 7.58.25 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
ఉత్తరకాండే అష్టపంచాశః సర్గః ||